

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ**

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

***ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ ХХІ СТОЛІТТЯ
ОЧИМА МОЛОДІ***

**МАТЕРІАЛИ
*II студентської наукової конференції***

26 квітня 2018 року

Харків 2018

набагато прозоріша, прийнято законодавство щодо персонального голосування і фіксації на місцевому рівні.

Ми вважаємо, що гарантією успішності заходів з покращення прозорості та відкритості бюджетного процесу на місцевому рівні є досягнення високого ступеня довіри громадян до місцевої влади. При цьому створення ефективної системи прийняття рішень з питань бюджету вдасться забезпечити тільки тоді, коли в ній будуть зацікавлені усі члени територіальної громади, коли вони будуть усвідомлювати, що місцева влада працює для них, а кожна їх пропозиція чи зауваження будуть розглянуті, обговорені й враховані при складанні, розгляді та затвердженні бюджету. Розв'язання даної проблеми має лежати в основі вдосконалення системи місцевого самоврядування.

Список використаних джерел:

1. Бюджет участі [Електронний ресурс]. URL: <http://urbanua.org/> (дата звернення: 08.04.2018). 2. Необхідність забезпечення прозорості бюджетного процесу [Електронний ресурс]. URL: http://pidruchniki.com/83987/finansi/neobhidnist_zabezpechennya_prozorosti_byudzhethogo_protsepu (дата звернення: 07.04.2018). 3. Офіційний сайт ВРУ [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 15.04.2018).

Горозій Анна Сергіївна
ХНПУ імені Г. С. Сковороди
факультет іноземної філології, 2 курс, 24 група
Науковий керівник – старший викладач
кафедри економічної теорії Ночвіна І. О.

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

Останнім часом дуже гостро стоїть питання підвищення фінансової грамотності населення. Дуже велику роль у зростанні економіки країни й підвищенні рівня її доходів має фінансова освіта та фінансова грамотність населення. Прийняття вірних та повністю свідомих фінансових рішень допоможе країні досягти найбільших економічних успіхів. Грамотність населення у фінансовій сфері сприяє подоланню бідності та зниженню різних економічних ризиків для фізичних осіб та суб'єктів підприємництва.

Фінансова грамотність необхідна, щоб убезпечити себе і свою сім'ю в непередбачених обставин і підвищити якість життя. Це важливо для кожного з нас, зокрема, а також для держави й фінансових інститутів. Коли люди не приймають розумні рішення щодо фінансів, то збільшуються заборгованості за споживчими та іпотечними кредитами, з'являється велика кількість шахраїв, росте рівень злочинності, економічна стабільність падає, а люди вкладають гроші в ненадійні банки або використовують сумнівні інструменти для підвищення доходу. З результатами доводиться розбиратися державі: виплачувати компенсації й заспокоювати соціальні хвилювання в суспільстві.

Найважливішим елементом фінансової грамотності є економія, причому розумна, а не тотальна. Фінансово обізнане населення раціонально використовує наявні кошти, використовуючи фінансовий план, ставить перед собою розумні цілі й поступово йде до їх реалізації.

Оцінити рівень фінансової грамотності в Україні складно, тому що якісних свіжих досліджень всередині країни немає. На світовому рівні такими дослідженнями займається Організація економічного співробітництва та розвитку (Organisation for Economic Cooperation and Development, OECD). Згідно з її останнім дослідженням у 2016 році, в якому брало участь 51,5 тисяч дорослих (від 18 до 79 років) з 30 країн світу, лише 51-54% респондентів досягли мінімального показника фінансової грамотності [3].

Кількість розвинених країн які кожен рік приймають нові програми фінансової грамотності зростає щороку. Зокрема, в Європі діє більш ніж 180 таких програм.

Дослідження схем і програм підвищення рівня фінансової грамотності населення в 28 країнах ЄС показало, що: ці країни значно відрізняються один від одного за кількістю реалізованих програм, спрямованих на підвищення рівня фінансової грамотності населення. Найбільше варіантів програм підвищення ФГ у Великобританії, Німеччині та Австрії. У Нідерландах і Франції також існує багато проектів. У Центральній Європі серед країн ЄС найбільш активна Польща. У Болгарії, Латвії, Люксембурзі, Словенії та Румунії здійснюються міжнародні програми ЄС; основними цільовими групами є діти та молодь; з кожних трьох схем (програм) дві пропонують свої послуги через посередників; кожна друга програма використовує широке коло інструментів і каналів, серед яких найбільш важливим стає Інтернет; кожна шоста програма здійснюється приватним постачальником фінансових послуг, який прагне охопити як споживачів фінансових послуг, так і тих, хто ними не користується; при цьому зміст схеми в основному залишається об'єктивним; програми освіти дорослого населення – споживачів у сфері фінансових послуг виявляються ефективними при їх здійсненні в моменти, доступні для навчання, наприклад, коли громадянин вперше бере іпотечний кредит або починає планувати вихід на пенсію [2].

Основними проблемами низького рівня фінансової грамотності наших громадян є: недостатня інформованість про фінансові послуги; брак знань щодо прав та обов'язків споживачів фінансових послуг; необізнаність щодо видів фінансових ризиків та управління ними; низький рівень знань фінансової математики.

Роботу, спрямовану на підвищення рівня фінансової грамотності громадян, започаткував Національний банк України. Розроблено Програму підвищення рівня фінансової грамотності населення та план заходів на її виконання, яким передбачається: проведення тренінгів, круглих столів для банківської спільноти, журналістів і студентів; написання книжок із фінансової грамотності для дітей та глосарію банківської термінології, розрахованого на широке коло читачів, які цікавляться практичними питаннями розвитку банківської системи України; проведення інтерв'ю з керівниками Національного банку України для ознайомлення широких верств населення з діяльністю регулятора тощо [4].

Частково освітні реформи для підвищення рівня фінансової грамотності населення реалізуються через Національний банк України, який запропонував План заходів з підвищення рівня фінансової грамотності населення України, створений як складова частина Стратегії реформування системи захисту прав споживачів на ринках фінансових послуг на 2012-2017 рр. [1]. Але залишається дуже багато нерозв'язаних питань підвищення рівня фінансової грамотності.

На нашу думку, реалізація в Україні загальнодержавних заходів із підвищення фінансової грамотності населення допоможе створити сприятливі умови для зміцнення довіри населення до банківського сектору, збільшення припливу коштів громадян у фінансово-кредитні установи, кращому розумінню того, як діють ті чи інші фінансові інструменти. В результаті зростає би добробут населення, формується фінансова культура, починаючи зі шкільної освіти й закінчуючи залученням громадян на фінансові ринки.

Список використаних джерел:

1. Стратегія реформування системи захисту прав споживачів на ринках фінансових послуг на 2012-2017 рр. // Розпорядження Кабінету Міністрів України від 31.10.2012 р. № 867-р. [Електронний ресурс]. URL: <http://www.zakon3.rada.gov.ua/go/867-2012-p> (дата звернення: 07.04.2018).
2. Organisation for Economic Co-operation and Development, Improving Financial Literacy: Analysis of Issues and Policies. – 2012. – 98 p.
3. Survey on measuring financial literacy and financial inclusion [Електронний ресурс]. URL: <http://www.oecd.org/daf/fin/> (дата звернення: 07.04.2018).
4. Підвищення фінансової грамотності: комерційний проект чи державна необхідність? / Н. Слав'янська, А. Незнамова // Вісник Національного банку України. – 2013. – № 4. С. 31-35. [Електронний ресурс]. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnbu_2013_4_15. (дата звернення: 07.04.2018).